

LIIKUNTAKESKUKSEN PROSENTTITAIDEHANKINTA

Taidekilpailun arvostelupöytäkirja 19.2.2019

1. KILPAILUN JÄRJESTÄMINEN

Toimeenpanija
Kankaanpään kaupunki

Kilpailun tavoitteet/kilpailuohjelma:

Kankaanpään liikuntakeskuksenkorjausrakentamisen taidehankinta

Kilpailuohjelman mukaan: ”Toteutustapaa ei rajata tarkasti, vaan alueen hyödyntäminen jää kunkin taiteilijan ratkaistavaksi. Tilattavan kokonaisuuden halutaan toimivan houkuttavana sisääntulona puisto-/liikuntakeskusalueelle, kannustavan liikunnallisuuteen ja ilmentävän liikuntakeskuksen luonnetta. Lisäksi se voi toimia kaupunkitilan ja luonnon välisenä vuoropuheluna.”

Palkintolautakunta

Maija Anttila, TkT, palkintolautakunnan puheenjohtaja
Keijo Kerola, liikuntakeskuksen rakennustoimikunnan pj.
Matti Velhonoja, SAMK/kuvataide
Heli Ryhänen, SAMK /kuvataide, kuvanveistäjä
Kati Vainio, museonjohtaja, palkintolautakunnan sihteeri
Ilpo Möttönen, kaupunginpuutarhuri
Marja Vaajasaari, tekninen johtaja

Kilpailuun kutsutut

Kirsi Kaulanen
Jaakko Niemelä
Janne Nabb/Maria Teeri
Antti Laitinen

Kilpailuehdotusten saapuminen

Kilpailuehdotukset tilaajalle 31.1.2019 klo 15 mennessä.

2. YLEISARVOSTELU

Kilpailu on tuottanut huolella valmisteltuja, korkeatasoisia ja monipuolisesti annettua tehtävää lähestyneitä teosehdotuksia, jotka edustavat laaja-alaisesti erilaisia julkisen taiteen käsityksiä.

Ehdotuksista mikään ei varsinaisesti ole ottanut huomioon toivotulla tavalla liikunnallisuutta tai liikuntaan kannustamista lähtökohdakseen. Sen sijaan luontoon,

sen vaalimiseen ja moninaisuuteen ottaa kantaa kolme ehdotusta neljästä. Kutsukilpailu oli onnistunut, saimme keskenään erilaisia, ajankohtaisiin teemoihin kantaa ottavia ehdotuksia. Lähes kaikissa ehdotuksissa on osallistavia ja prosessinomaisia elementtejä. Ehdotukset vaihtelevat myös siinä miten ne ottavat huomioon liikuntakeskuksen arkkitehtuurin tai tulevan sisäänkäynnin edusaukion tai miten teos on havaittavissa liikuntakeskuksen sisältä tai lähestyttäessä keskustan suunnasta.

3. EHDOTUSKOHTAINEN ARVOSTELU

”RAKENNUSPALIKKA”

Teos on muodoltaan kuutio. Runko on puurakenteinen ja kooltaan 2 x 2 x 2 m. Se sijoittuu liikuntakeskuksen nurmialueelle ja on nähtävissä kulkuväyliltä ja liikuntakeskuksen kahvilasta. Teos rakentuu lopulliseen muotoonsa yhteisötaiteen keinoin, kun yleisöryhmiä osallistetaan toteuttamaan teoksen pintarakenne naulaamalla puupinta täyteen huopanauloja vuoden aikana. Osallistava elementti luo liikuntakeskuksen käyttäjäryhmille teokseen merkityksellistävän suhteen ja samalla säänkestävän elävän suojan.

Osallistava yhteisöllinen teos, joka sitouttaa erilaisia yleisöjä teoksen toteuttamiseen. Liikuntakeskuksen käyttäjät ja lähialueen koulut yms. on hyvä saada toteutukseen mukaan. Muotokieli on pelkistetyt minimalistinen, kuten Sirenien arkkitehtuurissa. Viittaa minimalistisen kuvanveiston kuutioiden traditioon, mutta osallistava elementti viittaa esim. Yoko Onon yleisöä aktivoiviin prosessiteoksiin. Teoksen toteuttamisprosessi on myös viittaus vanhaan talkoohenkiseen rakentamiskulttuuriin. Teos toimii selkeänä merkinä sisäänkäynnin ja edusaukiotilan jäsentäjänä. Teos näkyy sekä kulkuväylille että liikuntakeskuksen kahvilaan. Se on kooltaan riittävän suuri erottuakseen ympäristöstä.

Tekniset ratkaisut ovat selkeitä, mutta naulauspohjan rakenteen säänkestävyys arveluttaa. Huolto on kuitenkin yksinkertaista: roskien poisto teoksesta ja ilma-aukkojen päältä aika ajoin. Teoksen toteuttaminen edellyttää pitkää valvottua prosessia, joka edellyttää taiteilijan läsnäoloa. Pintarakenteen lopullisesta muodosta ei ole varmuutta ja räystään ja nurkan naulaamisjälki voi olla epäsiisti. Ilkivallan riski on vähäinen.

”LINTUJEN RAVINTOLA”

Teos koostuu Web-kameroista ja kolmesta lintuja varten puihin kiinnitettävistä rakenteista, kukin kooltaan noin 1 m³. Rakenteet kiinnitetään puihin kumipannoilla puita vahingoittamatta. Rakenteet muodostavat elementtitaloja mukailevia ruokailupaikkoja pikkulinnuille. Rakennelmissa on avoimia ja suljettuja tiloja. Ne ovat visuaalisesti monikerroksisia, väreiltään hillittyjä. Teos sulautuu osittain ympäristöönsä.

Teos on nähtävissä kulkuväyliltä ja verkossa. Web-kameroiden välittämän kuvan avulla lintujen puuhia voi seurata reaaliaikaisesti verkossa kuka vain. Tämä mahdollistaa teokseen tutustumisen kaikkialta ja esimerkiksi liikuntarajoitteisille.

Luonto on vahvasti teoksen lähtökohta. Lintujen talviruokinnasta on tehty julkinen, monumentaalinen aihe, joka tuntuu leikkilliseltä ja hauskalta. Teos ei edellytä suurempia rakennuskustannuksia, eikä se muokkaa olemassa olevaa luontoa. Kameralähetys lintujen elämästä on hauska oivallus.

Tekniset ratkaisut ovat vaativia: Web-kameroiden toimivuus on testattava, rakenne kerää mm. havunneulasia, jotka on poistettava. Myös lintujen mahdollinen pesintä on otettava huomioon. Lintujen ruokintapaikkojen ylläpitäminen ja huoltaminen on jatkuvaa. Herää kysymys, siitä mikä taho käytännössä järjestää siemenet ja muun ruoan paikoilleen? Lopputulos voi olla epäsiisti ja rakennelmien kiinnitys ei tunnu kestävältä. Videoinnin tuottaminen ja jakelun hoitaminen on ratkaisematta. Teos vaatii jatkuvaa huoltoa ja se ei välttämättä toimi kuin ajoittain talviruokintapaikkana. Ilkivallan riski on vähäinen, koska teos sijaitsee korkealla.

”ALCHEMILLA MOLLIS”

Teos muodostaa suuren värikkään metsäpuutarhan sekä luonnonperennoja hyödyntävän perhospuutarhan liikuntakeskuksen edustan mäntymetsään. Molemmat sisältävät runsaasti erilaisia kasvilajikkeita. Teos näyttäytyy maalauksellisena maisemana kahvilan ikkunoista katsottaessa. Mosaiikkimaisesti jäsentyvän teoksen sisällä voi liikkua kulkuväylillä ja mm. pitkospuilla.

Teos on nähtävissä sekä kulkureiteiltä että liikuntakeskuksen kahvilasta. Se on kooltaan riittävän suuri erottuakseen ympäristöstään. Teos ottaa ympäristön ja luonnon kokonaisvaltaisesti haltuun. Se ottaa kantaa luonnon monimuotoisuuteen, biodiversiteettiin ja on kannanotto aikamme ekologisiin kriiseihin – erityisesti kasvi- ja hyönteislajien vähenemiseen. Erilaiset kasvit ryhmitelty omiin alueisiinsa, jolloin puutarhasta saadaan tarinallinen. Myös vuodenaikojen vaihtelu on huomioitu. Kasvien ja kukkien valinnassa on huomioitu myös perhosten suosiminen.

Teos ottaa kantaa myös taidekehän teosten esinemäisyyteen tarjotessaan eri tavalla hahmottuvan ympäristökokonaisuuden, jossa kuvataiteilija onkin luonnon vaalija, puutarhuri. Tavoitteena on myös elävän maisemamaalauksen kaltaisen luontonäkymän tuottaminen liikuntakeskuksen sisäpuolelta tarkkailtaessa. Parhaimmillaan teos on moniaistinen kokemus ja houkuttelee paikalle erilaisia yleisöryhmiä, jota voi käyttää myös pedagogisesti lasten ympäristökasvatuksessa apuna. Teos toimii kuitenkin parhaiten kesällä, jolloin liikuntakeskuksen käyttö on vähäisintä.

Tekniset ratkaisut ovat hyvin suunniteltuja. Teokseen sisältyy laajat pohjatyöt ja huoltoväli on tiheä: teoksen sisällä olevien kulkuväylien kunnossapito ja istutusten hoito, joten se vaatii jatkuvaa huolenpitoa ja kunnossapitoa. Teos ei hahmotu tavalliselle kansalaiselle ”taiteena”. Teos estää alueen moninaisen käytön esim. liikunnallisten aktiviteettien kehittämisen. Perinteinen kangasmetsä on kaupungille tunnusomainen ja alueella on kauniita kalliomuotoja, joiden kätkeyminen arveluttaa. Ilkivallan riski on kohtalainen.

”PIKKUAPOLLO”

Teos muodostaa porttimaisen muodon kasviaiheisista teräs- ja alumiiniosista. Se on kooltaan 4,4 x 1,8 x 1,1 m. Veistoksen yläosassa laserleikatut siipimäiset muodot lomittuvat viuhkamaisesti viimeisen siiven muodostaessa kansilevyn. Kansilevyn päässä on yksi satakuntalainen uhanalainen kasvi. Alaosa mukailee suolapunkan juurien muotoja. Teos toimii maamerkinä. Teoksen nimi viittaa perhoseen ja kreikkalaiseen jumalaan, jonka kunniaksi on järjestetty musiikkiin ja urheiluun keskittyneitä kisoja.

Teos on nähtävissä sekä kulkureiteiltä että liikuntakeskuksen kahvilasta. Se on näyttävä ja kooltaan riittävän suuri erottuakseen ympäristöstään. Tekniset ratkaisut ovat harkittuja ja toteutettavissa. Huollon haasteena on roskien (esim. havunneulasten) poisto korkealta siipimäisten osien väleistä. ”Valmis” teos. Ihmisen luontosuhde ja uhanalaiset lajit ovat keskeinen nykyaikaisen taiteen teema.

Teos edustaa perinteistä julkista taidetta. Materiaaleiltaan ja muotokieleltään teos täydentää oivallisesti Taidekehän teoskokonaisuutta. Rikkaat muodot tuovat keventävän vastaparin modernistiselle tiiliarkkitehtuurille. Teoksen muotokieli luo miellelyhtymän ilmavaan liikkeeseen ja uintiin – veden liikkeeseen ja pärskeisiin. Ammattitaidolla valaistuna teoksen erityisyys saadaan vielä paremmin esiin. Ilkivallan mahdollisuus on kohtalainen.

4. KILPAILUN TULOS

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti asettaa ensimmäiselle sijalle ehdotuksen nimimerkki ”Pikkuapollo”

Muita ehdotuksia ei aseteta paremmuusjärjestykseen.

5. PALKINTOLAUTAKUNNAN SUOSITUS JATKOTOIMENPITEIKSI

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti suositella Kankaanpään kaupungin liikuntakeskuksen rakennustoimikunnalle prosentitaideteoksen tilaamista kilpailun voittaneen ehdotuksen tekijältä.

6. PÖYTÄKIRJAN VARMENNUS

Kankaanpäässä helmikuun 19. pnä 2019

Maija Anttila

Keijo Kerola

Ilpo Möttönen

Heli Ryhänen

Marja Vaajasaari

Kati Vainio

Matti Velhonoja

7. NIMIKUORTEN AVAUS

Nimikuoret todettiin avaamattomiksi.

Voittaneen ehdotuksen tekijäksi paljastui:

Nimimerkki: ”Pikkuapollo”

Tekijä: Kirsi Kaulanen

Muiden ehdotusten tekijöiksi paljastuivat:

Nimimerkki: ”Rakennuspalikka”

Tekijä: Antti Laitinen

Nimimerkki: ”Lintujen Ravintola”

Tekijä: Jaakko Niemelä

Nimimerkki: ”Alchemilla Mollis”

Tekijä: nabbteeri